

**Тема 2.5 : Стройовий статут Збройних сил України. Виконання
військового вітання, вихід із строю, повернення у стрій та підхід до
начальника.**

Вид заняття: самостійне заняття;

Час: 2 години;

Місце: плац.

Навчально-виховна мета:

- *ознайомити* з порядком виконання військового привітання на місці та під час руху, підходу до начальника та відходу від нього, виконувати вихід зі строю та повернення в стрій;
- *навчити* виконувати військове привітання на місці та під час руху, здійснювати підхід до начальника та відхід від нього, виконувати вихід зі строю та повернення в стрій;
- *вивчити* підготовчі вправи для виконання стройових прийомів;
- *удосконалити* навички виконання раніше вивчених стройових прийомів: поворотів на місці та рух стройовим кроком;
- *тренувати* елементи стройової підготовки: виконання військового привітання на місці та під час руху, підхід до начальника та відхід від нього, вихід зі строю та повернення в стрій;
- *виховувати* дисциплінованість, підтягнутість, охайність та наполегливість при виконанні стройових прийомів.

Навчальні питання і розподіл часу:

Вступ	-5 хв.
1. Військове привітання на місці та під час руху	- 30 хв.
2. Підхід до начальника та відхід від нього	- 20 хв.
3. Вихід зі строю та повернення в стрій	- 20 хв.
Підведення підсумків заняття	-5 хв.

Навчально-матеріальне забезпечення: обладнання стройового плацу.

Керівництво та навчальна література:

Програма «Захист Вітчизни»/ А. М. Бахтін – Миколаїв, 2014р.

Захист Вітчизни: підручник для 10-11 клас .Бахтіна А.М. 2012.

Загальнодержавний методично-інформаційний журнал «Основи захисту Вітчизни».

Кафедра ВП. Організація та методика викладання предмету «ЗВ»: навч.-метод. посіб. для викладачів та студентів , 2014.

Мелецький В. М. Захист Вітчизни: Посібник для викладача. Ч. I. – Х.: «Основа», 2012. – 396 с.

Стройовий статут Збройних Сил України. – К.: НАОУ, 2001. – 52 с.

«Методика стройової підготовки». Київ 2001 р.

«Методика строевой подготовки». В.Апакидзе. Воениздат 1979 г.

«Строевая подготовка».В. Апакидзе. -М.. Воениздат,1988 г.

Хід заняття:

I. Вступна частина

- Прийняти доповідь від чергового взводу (командира взводу);
- Перевірити наявність особового складу згідно списку журналу обліку успішності та готовність до заняття;
- Провести опитування матеріалу минулого заняття.

Питання для контролю рівня знань:

- 1). *Що таке стрій?*
- 2). *Що називається дистанцією?*
- 3). *Що називається глибиною строю?*
- 4). *Що таке інтервал?*
- 5). *Що таке фланг строю?*
- 6). *Доповісти обов'язки військовослужбовця перед шикуванням і в строю;*
- 7). *Доповісти обов'язки командира перед шикуванням і в строю;*
- 8). *Яка довжина стройового кроку (кроку бігом)?*
- 9). *За скільки кроків віддається військове вітання?*

- Скласти мотивацію, оголосити тему, мету заняття та порядок відпрацювання навчальних питань.

II. Основна частина

Організація заняття

Оголошення теми та навчально-виховної мети заняття.

1. Виконання військового вітання .

Перед початком відпрацювання цього питання викладач визначає, що військове вітання це одна із давніх традицій нашої армії. Воно підкреслює повагу військовослужбовців одне до одного, дисциплінує їх, формує навички правильної поведінки в повсякденному житті.

Ст.65. Усі військовослужбовці зобов'язані під час зустрічі (обгону) вітати один одного, суворо додержуючись правил, викладених у Стройовому статуті Збройних Сил України.

Підлеглі та молодші за військовим званням вітають першими, а за умови рівного становища першим вітається той, хто вважає себе більш вихованим і ввічливим.

Правила військового вітання на місці

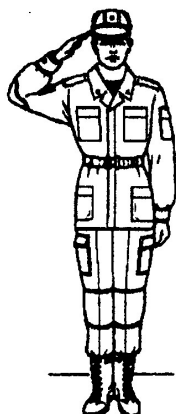
Розповідається і показується студентам правила військового вітання на місці і починає вивчати їх по розподілам на два рахунки по команді "Військове вітання на місці, начальник з фронту /праворуч, ліворуч, позаду/, по розподілам: роби - РАЗ, роби -ДВА".

За рахунком "роби-РАЗ", студенти повинні повертатись у бік начальника, приймати положення "струнко" і дивитись йому в обличчя. Якщо потрібно, викладач вказує, що начальник проходить направо /і навпаки/. За цією командою всі студенти повертають голову зліва направо /і навпаки/, а за рахунком - "роби-ДВА" голову становлять прямо і приймають положення "Вільно". І так повторюються команди для військового вітання начальника, який іде з різних напрямків. Відпрацював прийом по розподілам викладач організує тренування попарно, з призначенням студентів для проходження замість начальника перед фронтом, збоку і позаду строю.

Навчання прийомам військового вітання на місці при надітому головному уборі проводиться по розподілам в такому ж порядку, що й без головного убору. При цьому слід спочатку обучити навчаємих правильно прикладати руку до головного убору. Для цього викладач показує і розповідає, що права рука прикладається до головного убору після прийняття положення "струнко" найкоротшим шляхом, а при повороті у бік начальника одночасно з приставлянням позаду стоячої ноги. Викладач звертає увагу студентів на те, що права рука повинна мати пряму долоню, пальці разом, середній палець торкається не голови у виска, а нижнього краю головного убору у козирка, лікоть при цьому повинен бути на лінії і висоті плеча.

Навчання прийому прикладання руки до головного убору починається по команді: "Прикладання руки до головного убору і опускання її: роби-РАЗ, роби-ДВА". За рахунком "роби-РАЗ" студенти, які знаходяться в одно шеренговому строю, енергійно прикладають праву руку до головного убору, за рахунком "роби-ДВА" енергійно опускають руку вниз. Ця вправа може повторюватись перед дзеркалом, попарно, самостійно і під барабан. Після вивчення вправи по розподілам викладач тренує навчаємих військовому вітанню в цілому, звертаючи увагу на виявлені недоліки і виправляючи помилки в їх діях.

Після розповіді та показу виконання прийомів військового вітання на місці, викладач починає розучувати його за розподілом на два рахунки за командою "Для виконання військового вітання на місці, начальник з фронту (праворуч, ліворуч, позаду), за розподілом: роби – РАЗ, роби – ДВА".

При підході начальника за п'ять-шість кроків на рахунок " роби – РАЗ" військовослужбовці повинні прийняти строеве положення, якщо необхідно – повернутися в його бік, одночасно із поставленням ноги енергійно повернути голову в його бік, дивитися начальнику в обличчя, повертаючи голову вслід за ним.

Якщо необхідно, викладач вказує, що начальник проходить зліва направо (і навпаки). За цією командою всі студенти повертають голову зліва направо (і навпаки), а на рахунок “ роби – ДВА” голову ставлять прямо і приймають положення “ вільно ”. Так повторюються команди для виконання військового вітання начальнику, який іде з різних напрямків. Відпрацювавши прийом за розподілом, викладач організовує тренування в цілому, з виділенням студентів для проходження замість начальника перед фронтом, збоку і позаду.

Навчання прийомам виконання військового вітання на місці при надітому головному уборі проводиться за розподілом у тому ж порядку, що й без головного убору. При цьому належить спочатку навчити студентів правильно прикладати руку до головного убору.

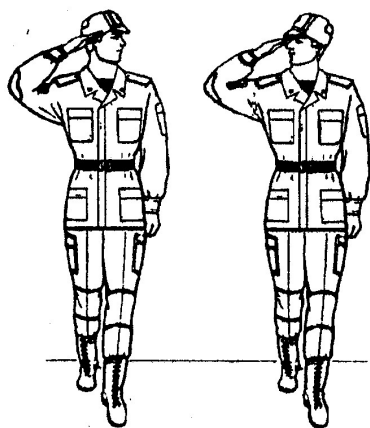
Для цього викладач показує і розповідає, що праву руку треба прикласти до головного убору після прийняття положення “ струнко ” найкоротшим шляхом, а при повороті в бік начальника – одночасно з поставленням ноги. Викладач звертає увагу студентів на те, щоб долоня правої руки була пряма, пальці разом, середній палець торкався нижнього краю головного убору (біля козирка), а лікоть був на лінії й висоті плеча.

Навчання прийому прикладання руки до головного убору починається за командою викладача “ Прикладання руки до головного убору та опускання її за розподілом: роби – РАЗ, роби – ДВА”. На рахунок “ роби – РАЗ” студенти, що знаходяться в розгорнутому одно шеренговому строю, енергійно прикладають праву руку до головного убору, на рахунок “ роби – ДВА” енергійно опускають праву руку вниз. Ця вправа може повторюватися перед дзеркалом, попарно, самостійно і під барабан. Після того, як вправу вивчено за розподілом, викладач тренує студентів з виконання військового вітання в цілому.

Виконання військового вітання під час руху .

Довести до тих, хто навчається, що військове вітання під час руху виконується під час зустрічі військовослужбовців один з одним, під час обгону.

Показується виконання цього прийому, для чого стає перед строєм відділення та проходить повз стрій в одну та іншу сторону, виконуючи вітання. Після показу прийому в цілому, викладач показує його за розподілом з коротким поясненням.

Навчання військовому вітання під час руху в головному уборі проводиться на шість рахунків. Спочатку викладач показує прийом в цілому, а потім по розподілам. За рахунком "роби-РАЗ", робиться крок лівою ногою і з постановкою ноги на землю голова повертається у бік начальника, одночасно прикладається рука до головного убору. Ліва рука опускається вниз до стегна. За рахунком "роби-РАЗ", роби-ДВА, роби-ТРИ, роби-ЧОТИРИ", робляться кроки правою /лівою/ ногою. За рахунком

"роби-П'ЯТЬ" з постановкою лівої ноги на землю голова становиться прямо, права рука спускається від головного убору вниз. За рахунком "роби-ШІСТЬ" права нога приставляється до лівої, а права рука опускається до стегна. Усвідомивши, що ти, хто навчаються, правильно зрозуміли прийом, викладач строїть їх в колону по одному і приступає до тренування під рахунок в голос або під барабан.

Навчання студентів виконанню військового вітання під час руху при надітому головному уборі проводиться на вісім рахунків.

На рахунок " роби – РАЗ" зробити крок лівою ногою і з поставленням ноги на землю повернути голову вбік начальника й прикласти праву руку до головного убору; ліву руку тримати нерухомо біля стегна. На рахунок " роби – ДВА", " роби – ТРИ", "ЧОТИРИ", "П'ЯТЬ", "ШІСТЬ" робити кроки правою (лівою) ногою; на рахунок " роби – СІМ " одночасно з поставленням лівої ноги на землю голову повернути прямо, а праву руку опустити. На рахунок " роби – ВІСІМ" праву ногу приставити до лівої.

Переконавшись, що студенти правильно зрозуміли прийом, викладач шикує відділення в колону по одному і приступає до тренування на рахунок самих навчаємих або під барабан.

Для того, щоб студенти навчились виконувати військове вітання за п'ять-шість кроків до начальника, а минувши його, голову ставити прямо і продовжувати рух руками, належить навчити їх виконувати військове вітання на рахунок " роби – СІМ " і "ВІСІМ". Так, якщо навчаємий починає виконувати вітання за п'ять кроків до начальника, то він закінчить його вітати під час сьомого кроку. Якщо починає вітати під праву ногу за шість кроків до начальника, йому належить зробити вісім кроків. Навчивши цим діям, викладач уникне помилок, які складаються в тому, що студенти опускають руки, коли знаходяться біля начальника і не в такт кроку.

Для перевірки вмінь студентів виконувати вітання під час руху викладач шикує відділення в колону по одному, подає команду " Для виконання військового вітання, дистанція 10 кроків, кроком – РУШ" і пропускає відділення повз себе. Ти, хто навчається, по черзі проходять повз викладача і вітають його. У випадку, коли студент допускає помилку, викладач вказує йому на це і наказує повторити прийом. Рух виконується як в одному, так і в другому напрямку з використанням стройового майданчика.

Для навчання виконання військового вітання під час руху без головного убору відділення розмикається на чотири кроки. Головні убори попередньо знімаються.

Показується прийом виконання військового вітання при знаходженні начальника на місці та під час руху військовослужбовця назустріч начальнику, що іде.

Спочатку відпрацьовується прийом військового вітання під час руху без головного убору. Викладач показує прийом у цілому та за розподілом, пояснює що для військового вітання під час руху без головного убору за п'ять-шість кроків до начальника або старшого за військовим званням, одночасно з поставленням ноги припинити рух руками, повернути голову в його бік і, рухаючись далі, дивитися йому в обличчя. Пройшовши повз

начальника або старшого за військовим званням, голову повернути прямо і продовжувати рух руками.

Вивчення цього прийому починається за розподілом на чотири-шість рахунків. Якщо начальник або старший за військовим званням іде назустріч, прийом вивчається на чотири рахунки; а якщо він знаходиться на місці, прийом виконується на шість рахунків. Прийом вивчається за командою “Військове вітання під час руху, начальник праворуч (ліворуч), за розподілом: “роби – РАЗ, роби – ДВА” і т.д.

За рахунком “роби – РАЗ” зробити крок лівою ногою, одночасно з поставленням її на землю припинити рух руками і повернути голову в сторону начальника. За рахунком “два, три, чотири (п’ять, шість)” продовжувати рух з притиснутими руками і повернутою головою.

За наступним рахунком “роби – РАЗ” під ліву ногу з одночасним поставленням лівої ноги на землю голову повернути прямо і продовжувати рух руками. Потім, зробивши три вільних кроки, вправу повторити у тому ж порядку з темпом руху 60-70 кроків за хвилину.

Після вивчення прийому за розподілом, викладач приступає до тренування за командою, наприклад, “**Військове вітання під час руху, начальник ліворуч, на чотири (шість) кроків, відділення кроком – РУШ**”. Темп руху 110-120 кроків за хвилину.

За командою “РУШ” і на рахунок “раз” ті, хто навчається, роблять крок вперед, припиняють рух руками і повертають голову ліворуч. На рахунок “два, три, чотири (п’ять, шість)” студенти рухаються стройовим кроком, а на наступний рахунок “раз” з поставленням лівої ноги на землю голову повертають прямо та ідуть на рахунок “два, три, чотири” похідним кроком. Далі на рахунок “раз” повторюється військове вітання і т.д. Вивчення прийому завершується тренуванням, яке проводиться за командою командира відділення, під рахунок студентів або під барабан. Після закінчення тренування викладач шикуює відділення в колону по одному і пропускає повз себе кожного з тих, хто навчається, перевіряє його дії та усуває наявні недоліки у виконанні прийомів.

Тренування можна проводити коли студенти рухаються назустріч один одному з дистанції 10 кроків між ними. При цьому викладач може надати студентам таку рекомендацію. Рухаючись назустріч один одному необхідно враховувати наступне: якщо військовослужбовці почали військове вітання за п’ять кроків, то закінчать його тоді, коли пройдуть лише три кроки, а якщо почали військове вітання за шість кроків, то закінчать за чотири кроки.

Вивчення військового вітання без головного убору виконується в такому ж порядку, за винятком, за рахунком "роби-РАЗ" одночасно з кроком лівою ногою і поворотом голови обидві руки притискаються до стегон.

Після відпрацювання першої підготовчої вправи викладач приступає до відпрацювання другої підготовчої вправи на вісім рахунків.

Вивчення прийому починається за командою "Військове вітання під час руху, начальник праворуч/ліворуч/, по розподілам: роби-РАЗ, роби-ДВА" і т.п.

За рахунком "роби-РАЗ" зробити крок лівою ногою, одночасно з постановкою ноги на землю припинити рух руками і повернути голову в бік начальника і прикласти руку до головного убору. За рахунками "два, три, чотири рух продовжувати. На рахунком "роби-п'ять", одночасно з постановкою лівої ноги на землю голову поставити прямо, опустити праву руку і продовжити рух руками, за рахунками "шість, сім, вісім" зробити три вільних кроки. Після цього вправа повторюється. Вивчивши прийом по розподілам викладач приступає до тренування в цілому по команді: "Військове вітання під час руху, начальник ліворуч/праворуч/ кроком - РУШ. Темп руху 110-120 кроків за хвилину.

Військове вітання під час обгону

Військове вітання під час обгону начальника без головного убору виконується наступним чином: з першим кроком та поставленням ноги на землю припинити рух руками, опустити їх вздовж тулуба, повернути голову в його бік. На другий крок голову повернути прямо і продовжувати рух руками в такт кроку. При надітому головному уборі разом з поставленням ноги на землю повернути голову й прикласти праву руку до головного убору, ліву руку тримати нерухомо біля стегна; пройшовши повз начальника одночасно з поставленням лівої ноги на землю голову повернути прямо, а праву руку опустити.

Військове вітання під час обгону начальника при надітому головному уборі відпрацьовується на два рахунки. На рахунок "роби – РАЗ" необхідно зробити крок лівою ногою вперед з одночасним поставленням ноги на землю повернути голову ліворуч (праворуч) і прикласти праву руку до головного убору, ліву руку тримати нерухомо біля стегна. На рахунок "роби – ДВА" зробити крок з одночасним поставленням правої ноги на землю голову повернути прямо, а праву руку опустити вниз. Далі прийом повторюється, а темп поступово збільшується до 110-120 кроків за хвилину. Після самостійного тренування прийом повторюється під барабан.

Після закінчення навчання військовому вітання під час обгону начальника необхідно прийняти залік у студентів.

Загальними помилками під час військового вітання можуть бути наступні:

- разом з поворотом голови повертається корпус тіла;
- спочатку повертають голову, а потім прикладають /опускають/ РУКУ.
- Вітання виконано менше ніж за п'ять-шість кроків.
- Рука до головного убору прикладена неправильно: пальці правої руки не разом, долоня зігнута, середній палець не торкається нижнього краю головного убору (біля козирка).
- Змінено положення руки під час повороту голови у бік начальника.
- Рука до головного убору прикладається не найкоротшим шляхом, а через бік.
- Військовослужбовець не повернув голови у бік начальника і не дивиться йому в обличчя

2. Вихід зі строю, повернення в стрій.

Вивчення виходу із строю та повернення в стрій проводиться в такій послідовності:

- вихід із строю по команді і повернення в стрій;
- вихід із строю за викликом і повернення в стрій.

Для навчання діями виходу із строю викладач вишиковує відділення у дві шеренги, розмикає його на один - два кроки і подає команди для виходу із строю і повернення у стрій. Спочатку вихід проводиться із першої шеренги, а потім із другої.

Навчання виходу із строю за командою і повернення у стрій викладач починає з розгорнутого одно шеренгового, а потім із двох шеренгового строю та з колони по два, по три, по чотири.

Викладач послідовно показує порядок виходу із строю при знаходженні військовослужбовця в першій шерензі, другій шерензі та в колоні. Після показу він пояснює, що військовослужбовець, почувши своє прізвище, відповідає: "Я", а за командою на вихід (виклик) із строю відповідає: "Слухаюсь". За першою командою він стройовим кроком виходить із строю на вказану кількість кроків, рахуючи від першої шеренги, зупиняється і повертається обличчям до строю.

Викладач пояснює, що вихід із строю виконується за командою **"Рядовий такий-то. До мене (бігом до мене)"**.

Почувши своє прізвище, військовослужбовець відповідає "Я", а за командою "До мене" відповідає "Слухаюсь". Потім у залежності від того, з якого боку знаходиться начальник, військовослужбовець робить один-два кроки від першої шеренги прямо, на ходу повертається у бік начальника, найкоротшим шляхом стройовим кроком (бігом) підходить (підбігає) до начальника та доповідає про прибуття, наприклад: **"Товаришу лейтенанте, рядовий Симоненко за вашим наказом прибув"**. Після закінчення доповіді руку опускає. Якщо військовослужбовець до начальника підбігає, то за *п'ять* - *шість* кроків до нього він переходить на стройовий крок. Начальник повинен сам повернутися назустріч військовослужбовцю, якого викликав із строю, а не заставляти його заходити вперед.

Під час виходу військовослужбовця з другої шеренги він злегка торкається долонею лівої руки плеча військовослужбовця, який стоїть попереду, той робить крок уперед і, не приставляючи правої ноги, - крок праворуч, пропускає військовослужбовця, який виходить із строю, а потім стає на своє місце. Під час виходу військовослужбовця попередньої шеренги його місце займає військовослужбовець, який стояв за ним.

Під час виходу військовослужбовця із строю з колони по два, по три, по чотири він виходить із строю вбік найближчого флангу, попередньо зробивши поворот праворуч (ліворуч). Якщо поруч стоїть військовослужбовець, то він робить крок правою (лівою) ногою вбік і, не приставляючи лівої (правої) ноги, - крок назад, пропускає військовослужбовця, який виходить із строю, а потім повертається назад на

своє місце. Вихід виконується на середину строю найкоротшим шляхом стройовим кроком з поворотом під час руху. Кількість кроків рахується від першої шеренги.

За командою “Рядовий Іванченко” військовослужбовець, який стоїть обличчям до строю, почувши своє прізвище, повертається обличчям до начальника і відповідає: ”Я”, а за командою “Стати до строю”, якщо він без зброї або зі зброєю в положенні “за спину”, прикладає руку до головного убору і відповідає: “Слухаюсь”, повертається у напрямку руху, з першим кроком опускає руку, рухаючись стройовим кроком, найкоротшим шляхом стає на своє місце в строю.

Якщо подається команда “Стати до строю” (без називання прізвища), військовослужбовець повертається до строю без попереднього повороту до начальника та без відповіді “Я”

Щоб кожний з тих, хто навчається засвоїв порядок виходу з будь-якої шеренги строю, у ході тренування рекомендується шеренги змінювати місцями.

Відпрацювавши вихід із двох шеренгового строю, викладач приступає до вивчення виходу із колони по два і по три (по чотири).

Викладач пояснює тим, хто навчається, що для виходу із строю подається команда, наприклад: “Рядовий Петренко. До мене (до мене бігом – РУШ)”. Військовослужбовець, почувши своє прізвище, відповідає: “Я”, а за командою на вихід (виклик) відповідає: “Слухаюсь”. У залежності від того, з якої сторони знаходиться начальник, військовослужбовець робить один-два кроки від першої шеренги прямо, на ходу повертається в бік начальника, найкоротшим шляхом стройовим кроком підходить або підбігає до нього і доповідає про прибуття, наприклад: “Товаришу лейтенант, рядовий Петренко за вашим наказом прибув”. Після доповіді руку опускає.

Якщо військовослужбовець підбігає до начальника, то за п’ять-шість кроків до нього він переходить на стройовий крок. Начальник повинен сам повернутися назустріч військовослужбовцю, якого викликав із строю, а не заставляти його заходити вперед.

Роз’яснення послідовності виконання стройового прийому супроводжується його показом.

При відході від начальника, для повернення у стрій, військовослужбовець повертається у бік руху і рухається у стрій також стройовим кроком.

Для повернення військовослужбовця в стрій подається команда, наприклад: «Рядовий Іванченко. Стати до строю» або тільки «Стати до строю».

За командою «Рядовий Іванченко» військовослужбовець, який стоїть обличчям до строю, почувши своє прізвище, повертається обличчям до начальника і відповідає: «Я», а за командою «Стати до строю», якщо він без зброї або зі зброєю в положенні «за спину», прикладає руку до головного убору і відповідає: «Слухаюсь», повертається у напрямку руху, з першим кроком опускає руку, рухаючись стройовим кроком, найкоротшим шляхом стає на своє місце в строю.

Під час повернення до строю з відходом від начальника військовослужбовець рухається стройовим кроком найкоротшим шляхом до свого місця у строю.

Якщо подається команда «Стати до строю» (без називання прізвища), військовослужбовець повертається до строю без попереднього повороту до начальника та без відповіді «Я».

Отримавши дозвіл іти, військовослужбовець прикладає праву руку до головного убору і відповідає: “ Слухаюсь ”, повертається в напрямку руху, з першим кроком (з поставленням лівої ноги на землю) опускає руку і, зробивши три-чотири кроки стройовим, далі рухається похідним кроком.

Роз’яснення послідовності виконання стройового прийому супроводжується його показом.

Найбільш поширені помилки:

- Вихід із строю або повернення у стрій проводиться похідним кроком.
- Вихід здійснюється не на вказану кількість кроків.
- Не виконано поворот обличчям до строю.
- Під час виходу з другої шеренги торкається не лівою, а правою долонею руки плеча військовослужбовця, який стоїть попереду.
- Немає відповіді “ Слухаюсь ” після поданої команди.
- Військовослужбовець, який стоїть обличчям до строю почувши своє військове звання і прізвище, не повернувся обличчям до начальника і не відповів: “Я”.
- За командою “ Стати до строю ” не приклав або неправильно приклав руку до головного убору.
- Порушується стройове положення

3. Підхід до начальника та відхід від нього /поза строем/.

На початку вивчення питання викладач доводить вимоги статей 89, 90 стройового статуту. Після цього викладач показує виконання всього прийому в цілому.

Потім викладач починає вивчення першої підготовчої вправи "підхід до начальника" на три рахунки, за рахунком "роби-РАЗ" лівою ногою треба зробити стройовий крок вперед, рухаючи руками в такт крону і залишитись в такому стані при тому руки опущені до стегон. За рахунком "роби-ДВА" приставити праву ногу і одночасно прикласти праву руку до головного убору. За рахунком "роби-ТРИ" руку опустити до стегна. Після того, як навчаємі вивчать першу вправу викладач приступає до вивчення другої підготовчої вправи "Відхід від начальника" на чотири рахунки.

Вона починається за командою "Відхід від начальника, по розподілам на чотири рахунки, почи - НАЙ".

За рахунком "роби-РАЗ" студенти прикладають праву руку до головного убору і відповідають "ТАК". За рахунком "роби-ДВА" повертаються кругом /праворуч, ліворуч/ і приставляють праву ногу. За рахунком "роби-ТРИ" роблять крок лівою ногою, з постановкою ноги на землю опускають праву руку вниз. За рахунком "роби-ЧОТИРИ" приставляють праву ногу до лівої. В такій послідовності вправа повторюється під рахунок викладача, а потім під рахунок самих навчаємих.

Разом з цим удосконалюються навички у відпрацюванні поворотів кругом, праворуч й ліворуч.

Вправа повторюється декілька разів.

Розучування **відходу від начальника** за розподілом рекомендується проводити на чотири рахунки за командою “ Відхід від начальника на чотири рахунки – почи-НАЙ”. На рахунок “ роби – РАЗ” всі військовослужбовці відділення прикладають праву руку до головного убору і відповідають: “ Слухаюсь ”. На рахунок “ роби – ДВА” повертаються кругом (праворуч, ліворуч) і приставляють праву ногу. На рахунок “ роби – ТРИ” з першим кроком (з поставленням лівої ноги на землю) опускають руку. На рахунок “ роби – ЧОТИРИ” приставляють праву ногу до лівої. В такій послідовності вправа повторюється на рахунок командира відділення, а потім самих військовослужбовців або під барабан. При цьому вдосконалюються навички у відпрацюванні поворотів кругом, праворуч і ліворуч.

Після того, як з питань підходу до начальника і відходу від нього проведено тренування за розподілом, ці дії відпрацьовуються у комплексі. Тренування проводиться попарно. Викладач під час тренування по черзі викликає до себе студентів і добивається від них правильних і чітких дій.

Для прищеплення студентам міцних навичок у діях при підході до начальника і відході від нього рекомендується тренувати їх у звичайному темпі на дев'ять рахунків. Для цього відділення шикується в колону по одному з дистанцією три-чотири кроки або попарно один проти другого. За командою командира відділення “ Підхід до начальника і відхід від нього, на дев'ять рахунків, з рахунком уголос – почи-НАЙ” студенти на перші три рахунки роблять три кроки вперед, починаючи рух з лівої ноги. На рахунок “ чотири ” одночасно з поставленням правої ноги до лівої прикладають праву руку до головного убору. На рахунок “ п'ять ” опускають руку. На рахунок “ шість ” знову прикладають руку до головного убору. На рахунок “ сім ”, “ вісім ” повертаються кругом. На рахунок “ дев'ять ” приставляють праву ногу до лівої. Викладач в цей час спостерігає за діями військовослужбовців і добивається усунення помилок, які вони допускають.

На цих заняттях також показуються дії військовослужбовця при зверненні до начальника або при зверненні начальника до нього під час знаходження поза строєм.

Коли підхід до начальника і відхід від нього будуть по розподілам розглянуті, ці дії відпрацьовуються разом на вісім рахунків. Тренування проводиться попарно. Викладач в цей час стежить за діями навчаємих і виправляє припущені ними помилки.

На цих заняттях доцільно показати також дії військовослужбовця при зверненні до начальника або при зверненні начальника до нього під час знаходження поза строєм.

Найбільш поширені помилки:

- Не зроблено один-два кроки від першої шеренги прямо і поворот під час руху вбік начальника.
- Підхід (відхід) здійснено не найкоротшим шляхом.
- Неправильний зміст доповіді.

- Неодночасно з приставлянням ноги прикладається рука до головного убору.
- Решта недоліків ті ж самі, що й під час виходу із строю та повернення у стрій:
- Вихід із строю або повернення у стрій проводиться похідним кроком.
- Вихід здійснюється не на вказану кількість кроків.
- Не виконано поворот обличчям до строю.
- Під час виходу з другої шеренги торкається не лівою, а правою долонею руки плеча військовослужбовця, який стоїть попереду.
- Немає відповіді “ Слухаюсь ” після поданої команди.
- Військовослужбовець, який стоїть обличчям до строю, почувши своє військове звання і прізвище, не повернувся обличчям до начальника і не відповів: “Я”.
- За командою “ Стати до строю ” не приклав або неправильно приклав руку до головного убору.
- Порушується стройове положення.

III. Заключна частина

1. Нагадати тему заняття і довести, як досягнута його мета.
2. Відзначити кращих, звернути увагу на загальні недоліки.
3. З'ясувати рівень засвоєння навчального матеріалу.

Питання для контролю рівня засвоєння матеріалу:

- 1). Дати команду 2-3 студентам вийти зі строю і повернутися в стрій.
- 2). Визвати до себе 2-3 студентів (поза строєм).
4. Дати відповіді на питання слухачів.

5. Дати завдання на самопідготовку:

- Проаналізувати послідовність виконання стройового прийому «Повороти під час руху».
- Прочитати статутні положення та методичні рекомендації по виконанню поворотів під час руху.
- Проаналізувати організацію проведення уроку з розділу «Загальновійськова підготовка» .
- Проаналізувати методiku проведення уроків з розділу «Загальновійськова підготовка» за програмою предмету «Захист Вітчизни»; З'ясувати зміст методики навчання виходу зі строю і поверненню в стрій підходу до начальника і відходу від нього, стор.35-41, ” Методики стройової підготовки ”, В.Апакідзе.
- Робота в бібліотеці КВП по накопиченню навчального матеріалу.

6. Указати час та місце проведення наступного заняття.